

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

היכל תשיעי
קובץ שלשלת האור
שער שלישי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנתם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ר"ה — ו' תשרי

(חלק יט)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלוש לבריאה

שנת הקהל

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת וילך, שבת שובה, כט אלול, ה'תשפ"ב — ו' תשרי, ה'תשפ"ג (א)

LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2022

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

ר"ה – ו' תשרי *

העיקרית של ההפטרה (בשיכותה לר"ה), כנ"ל – היתה תפילתה (בשילה), מסתבר לומר, שהלימוד העיקרי מן ההפטרה בנוגע לעבודתו של יהודי בר"ה מצוי בתפילת חנה [ובפרט לפי הדעה שהובאה בשל"ה⁷, ש(גם) תפילת חנה היתה בר"ה].

ב. ויובן בהקדם הביאור בסיפור תפילת חנה – שבתחילה חשבה עלי הכהן ל„שכורה“ (לפי שתפלתה היתה באופן של „מדברת על לבה גו“), ולכן אף הוכיחה על כך „עד מתי תשתכרין גו“; ועל זה השיבה לו חנה „לא אדוני גו“ ואשפוך את נפשי לפני ה' וכו'.

דלכאורה אינו מובן:

(א) כיצד יתכן שטעה עלי הכהן טעות שכזו – מן הקצה אל הקצה! – ותמורת זאת שיכיר⁸ בה שהיא

א. בהפטרות יום ראשון דראש השנה, שהיא תחילת ספר שמואל¹, מסופר אודות חנה, אשת אלקנה, ותוכן הדברים, שבתחילה „ולחנה אין ילדים“², ולאחר מכן, ע"י תפילתה (בהיותה בשילה במשכן), נפקדה בן – שמואל הנביא.

והנה, המכוון בקריאת ההפטרה בחגים, וכן בכל ההפטרות, הוא – על-דרך קריאת התורה³, מלשון הוראה⁴ – שיהודי ילמד מזה הוראה בעבודתו בשבת זו ובחג זה.

וכן הוא גם בעניננו: אע"פ שהטעם לקריאת הפטרה זו בר"ה הוא לפי⁵ שבר"ה נפקדה חנה⁶ – כוללת הפטרה זו כמה וכמה הוראות בעבודתו של יהודי בר"ה (ועוד כמה וכמה הוראות בכלל⁶).

וכיון שה„עבודה“ אשר הביאה לפקידת חנה – שהיא הנקודה

(7) מס' ראש השנה שלו (ריד, א בהגה"ה). והוא דלא כדרשת חז"ל (יל"ש עה"פ (שם, ג) ועלה האיש ההוא. וראה שם עה"פ (שם, ד) ויהי היום) שיה' בעת עלי לרגל.

(8) ש"א שם, יג-טו.

(9) להעיר דעלי נתמנה אותו היום שופט על ישראל (רש"י שם, ט) שבאותו הזמן היו הם מנהיגי העם. וגם שופט סתם – הרי דיון צ"ל „דן דין אמת לאמיתו“ (שבת י, א. וש"ג), שקשור עם עיון במחשבת הנדון (עיון בתוס' שם ובב"ב ח, ב).

ולהעיר, דכהנים בכלל שייכים לענין המחשבה, דעבודתם היא בחשאי וברעותא דלבא (זח"ג לט, א), וגם ע"פ נגלה הרי ענינם מה ש„הובדלו“. לעבודת הקרבנות (רמב"ם הל' כלי המקדש רפ"ד) שמחשבה עיקר בזה ולשם ששה

(* הוא יום היארצייט של הרבנית הצדקנית מרת חנה תנצב"ה (אמו של – יבלח"ט – כ"ק אדמור"ר שליט"א). נסתלקה שבת תשובה בעת עלות המנחה שנת תשכ"ה. הנו"ל.

(1) מגילה לא, א („ומפטיירין בחנה“). טושו"ע (ואדה"ז) או"ח סתקפ"ד ס"ב (ס"ז).

(2) ש"א א, ב.

(3) שהרי לכתחילה במקומה באה (אבודרהם סדר שחרית של שבת ופירושה. ועוד).

(3*) זח"ג נג, ב. ועוד.

(4) רש"י ור"ן מגילה שם. שו"ע אדה"ז שם.

(5) ר"ה יא, א. וש"נ.

(6) כמזח"ל (ברכות לא, סע"א) „כמה הלכתא גברוותא איכא למשמע מהני קראי דחנה“.

ומענה חנה על כך היה – „ואשפור את נפשי לפני ה'“, היינו, שכאשר ההנהגה ש„הרבתי להתפלל“ באה מתוך שפיכת הנפש, אין זה ענין של „שכרות“ בתפלה, אלא אדרבה, זוהי דרגא נעלית¹⁵ בתפלה.

וזהו גם השייכות דתפילת חנה לר"ה – דע"פ הטענה והמענה שבין עלי הכהן לחנה אודות התפלה בבית ה', מתבאר התוכן הכללי של תפלת חנה ושל כמה תפלות בר"ה, כדלקמן.

ד. בנוגע לתפלות ראש השנה, מצינו שני ענינים הפכיים:

ר"ה הוא יום הדין על כל צרכי האדם, הן ברוחניות והן בגשמיות [וכמו שנאמר¹⁶ „כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב“: חק לישראל – מלשון¹⁷ „הטריפני לחם חוקי“ – היינו דין ומשפט על המזונות (ובכלל זה כל הצרכים) הגשמיים¹⁸; ו„משפט לאלקי יעקב“ הוא דין ומשפט על ענינים רוחניים¹⁸ (היינו, כמה יומשך „גילוי אלקות בנפשו“ של האדם¹⁹); ולכן מבקשים בתפלות ר"ה בני חיי ומזוני, וגם הצלחה בענינים רוחניים.

אלא שמאיך גיטא, כידוע, נקודת העבודה דר"ה (שעיקרה בתפלה) הוא הכרת הקב"ה למלך²⁰, ובלשון חז"ל²¹

מתפללת בשפיכת הנפש, חשבה ל„שכורה“?

(ב) אף באם תמצא הסברה לטעות זו ע"י עלי¹⁰ – עדיין אינו מובן: מדוע מסופר על כך בתורה? הלא אפילו „בגנות בהמה טמאה לא דבר הכתוב“¹¹, ועל אחת כמה וכמה, להבדיל, בנוגע לעלי הכהן!

(ג) כיון ש„ויחשבה . . לשכורה“¹² – מדוע המתין עלי בדברי התוכחה עד אשר סיימה תפילתה (כפרש"י על התיבות „ועלי שומר את פיה“¹³ – לשון המתנה) – הרי היה לו להפסיקה מיד ולהשתדל שיוציאוה מבית ה'?

ג. מכל האמור מוכח, שעלי לא חשבה לשכורה במונח הפשוט¹⁴, אלא ל„שכורה“ בענין התפלה. פירוש, דכיון שתפילת חנה היתה באופן ש„הרבתי להתפלל“ – הרי זו תפלה יתירה מן המדה, שאינה דבר רצוי¹⁵ בשעה שעומד האדם לפני ה' בבית ה' (כדלקמן ט"ט).

דברים הזבח נזבח (זבחים מו, ב במשנה) ועד"ז בשאר העבודות.

(10) ראה רש"י (ועוד) ש"א שם, יג (יב). מפרשי הע"י ברכות שם. יד אפרים וחכמת שלמה לשו"ע או"ח סי' קא. ועוד.

(11) ב"ב כג, א.

(12) ש"א שם, יג.

(13) שם, יב.

(14) להעיר מסידור (קטו, א), דמ"ש עלי עד מתי תשתכרין הו"ע „שכורת ולא מיון“.

(15) ראה ברכות לב, ב וברש"י ובתוד"ה כל המאריך שם. וי"ל שקס"ד דעלי ה' דחנה היתה מצפה שתעשה בקשתה (וצע"ק שם לא, ב: א"ל רבש"ע כ"ו דמשמע שכן הוא באמת). וצע"ק שלא הובאה מעלת המאריך בתפלות בפוסקים שם. ואולי נכלל במש"כ בטושו"ע שם ר"ס קז.

293

(16) תהלים פא, ה.

(17) משלי ל, ת. לקו"ת ר"ה נד, ד. נה, סע"ד. ד"ה כי חק תש"י ספ"ז.

(18) ד"ה כי חק שם. ועוד.

(19) לשון הלקו"ת שם נו, א.

(20) ראה בארוכה לקו"ש ח"ד ע' 1145 ואילך. 1354 ואילך. ח"ט ע' 434 ואילך. 450 ואילך. 489 ואילך. וש"נ.

(21) ר"ה טז, א. לד, ב.

מובן, שבקשות אלו צריכות להיות לא (רק) מצד קבלת-עול – היינו, דכיון שצוה הקב"ה על איש ישראל לבקש צרכיו ברי"ה, הרי הוא עושה כן (רק) כדי לקיים את רצון העליון – אלא באופן שיהיו לאדם רצון והרגש בצרכים המבוקשים].

כלומר: מחד גיסא, על האדם לדעות ולכוון (בחלק זה שבתפלה) שיתן לו הקב"ה את צרכיו²⁵, ולשם כך בהכרח שיחוש את מציאותו האישית, וירגיש את החסר לו; אך ביחד עם זה, עליו להיות חדור במילוי התפקיד ד, "תמליכוני עליכם", ולזה דרוש ביטול בתכלית, השולל את מציאותו שלו.

ה. לכאורה אפשר לשאול שאלה זו עצמה גם בנוגע לתפלות כל השנה כולה^{25*}:

בתפלת שמונה עשרה, המתפלל הוא כעומד לפני המלך²⁶, ובעמדו לפני מלך אסור לאדם להראות שום תנועה²⁷ המבטאת את מציאותו שלו, ועד כדי כך, שמצינו בגמרא²⁸ שאפילו "מחוח במחוג קדמי מלכא" חייב בעונש דהיפך החיים; אך יחד עם זאת, קבעו חכמים בנוסח התפלה (לכל אחד

"שתמליכוני עליכם" [וכן אנו אומרים בתפלת ר"ה: "מלוך על העולם כולו בכבודך", "מלך על כל הארץ", ועוד]. והכתרת המלך וקבלת מלכותו נעשות דוקא ע"י תנועה של ביטול בתכלית, כשהאדם משעבד עצמו לגמרי למלך עד שאינו חש כלל ברצונותיו ה"פרטיים"²² (וביטול זה הוא המעורר את המלך ש"יקבל" את ההכתרה).

והלא שני ענינים אלו הם תרתי דסתרי: כאשר עומד האדם בביטול בתכלית (למלך), הרי הוא מושלל לגמרי מכל מחשבה (ובקשה) על-דבר צרכיו האישיים (שיש להם מקום רק כשיש לו רצונות משלו). והדברים אמורים אפילו בנוגע לצרכים רוחניים, ועל אחת כמה וכמה – בנוגע לבקשות גשמיות, שעליהן הוא עיקר הדיון דר"ה, כמבואר בהגהות מיימוניות²³.

[וכידוע מה שכתוב בתיקוני זהר²⁴, שאלו המבקשים, "ביומי דכפורי... מזונא סליחה וכפרה וחיי, כתבנו לחיים", הם ככלבים הצועקים "הב הב", לפי שחושבים על עצמם, ולא על השכינה.

אבל, מאידך גיסא, בקשות אלו של צרכי האדם נתקנו בנוסח התפלה ע"י חז"ל, והם ביארו טעם הדבר, שאז הוא עת הרצון למילוי הבקשות וכו'. ומזה

25) ואדרבה, זהו עיקר מ"ע דתפלה להתפלל לה' כאשר חסר לו איזה דבר וכיו"ב (ראה סהמ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה בתחלתו, וש"נ).

25*) וראה לקו"ש חכ"ג ע' 217 ואילך.

26) ראה שבת י, א. שו"ע אדה"ז או"ח סו"ס צה. ועיין ברכות לג, רע"א: עומד לפני ממה"מ כו'.

27) ראה שו"ע אדה"ז סי' קד ס"ב: עומד לפני המלך – אין לזוז ממקומו.

28) חגיגה ה, ב. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1050 הערה 13.

22) ראה ד"ה תקעו תש"א פ"ב. ד"ה יו"ט של ר"ה תש"ג פ"ב.

23) הלי' תשובה רפ"ג בשם הרמב"ן. הובא בלקו"ת ר"ה נט, ב.

24) ת"ו (כב, א). וראה או"ת להה"מ ר"פ ויגש. אגדות חז"ל ד"ה אין עומדין (קת, סע"ג).

שם בסופו (ד"ה אל תעש). ולהעיר מכתר שם טוב סי' של בסופו.

מישראל) את י"ב הברכות האמצעיות, שתוכנן הוא – שאילת צרכיו.

אלא שישנו חילוק גדול בין תפלת ר"ה לתפלות כל השנה:

בכל השנה, לאחר ההכתרה דראש השנה, הקב"ה הוא כביכול כ"מלך" המנהיג מדינה, ולכן ביטול בני המדינה או אל המלך הוא באופן שמורגש בו שיטנם המציאות והצרכים וכו' של אנשי המדינה, אשר אותם מנהיג המלך; אין זאת אלא שבעת העמידה לפני המלך ממש, צריך להיות ניכר שלכל מציאות המדינה אין קיום משל עצמה, אלא היא משועבדת אל המלך.

אבל בשעה שיש צורך להכתיר את הקב"ה למלך, כאשר הוא עדיין מרום ומנושא מהנהגת המלוכה, נדרש ביטול גדול ועמוק יותר, ביטול בתכלית, שבו לא יורגש מאומה מלבד המלך עצמו – ואם כן עולה השאלה: כיצד יכול האדם במצב כזה לבקש מהמלך את צרכיו האישיים?

ו. והביאור בזה:

כאשר אדם מישראל מבקש את צרכיו בראש השנה, הרי המבוקש צריך להיות לא למען התועלת שלו, כדי שיהיה לו ריבוי בעיני עולם הזה (או אפילו ריבוי בעיני רוחניים), אלא כהמשך לעבודה ד', תמליכוני עליכם:

קיום „מלוך על העולם כולו כבודך“, שבכל העולם תראה ותתגלה מלכותו של הקב"ה, הוא עי"ז שיהודי עוסק בעיני עולם הזה ועושה אותם „מכון לשבתו יתברך“²⁹;

ומכיון שכל אחד ואחד מישראל יש לו ניצוצי קדושה השייכים לנשמתו, אשר הוא (דוקא) צריך לבררם³⁰ – והם מלובשים בדברים הגשמיים שקבע הקב"ה לחלקו ולעבודתו – לפיכך, מבקש אדם מישראל מהקב"ה שישפיע לו את הדברים (הצרכים) הללו, כדי שבאמצעותם ישלים את (החלק ב)ענין „מלוך על העולם כולו“ השייך אליו.

ונמצא, שגם בבקשת צרכיו דר"ה אין מעורב הרגש של מציאות האדם, כיון שהוא מבקשם אך ורק לצורך גבוה³¹. ואדרבה – הדבר בא דוקא מצד תכלית הביטול שעומד בו בעת העבודה דהכתרת המלך;

דמאחר שעבודת בירור הניצוצות נוגעת ושייכת לעצם הנשמה³²,

295

[דכשם שהכוונה ד', נתאוה הקב"ה להיות לו זירה בתחתונים³³ (המתמלאת ע"י עבודת הבירורים) מושרשת בעצמותו יתברך³⁴, על-דרך זה הוא בבני ישראל הממלאים כוונה זו בפועל, שעבודה זו קשורה לעצם נשמתם],

ובעצם הנשמה אין שייך כלל כל הענין של רצונות אישיים, בהיותה „חבוקה ודבוקה בך . . יחידה לייחדך“³⁵ –

(30) ראה כתר שם טוב סי' ריח. תורת הבעש"ט שהובאה לקמן בפנים סעיף ח.

(31) בלשון הה"מ (או"ת שם) „להשפיע בשכינת עוון“, „בשביל השכינה“.

(32) ראה גם לקו"ש ח"ג ע' 825. קונטרס ענינה של תורת החסידות סוס"כ.

(33) תניא רפ"ו.

(34) ראה סד"ה אם בחוקותי תרס"ו (בהמשך תרס"ו).

(35) הושענות דיום ג'.

(29) לשון התניא פל"ד.

אודות צרכיו שלו, וירצה שהקב"ה ימלאם, ובוזה גופא לא יתערבו כל רגשות ופניות משלו, אלא כל מגמתו וחפצו יהיו לצורך גבוה?

ח. ויובן זה ע"פ פירוש הבעש"ט³⁸ על הפסוק³⁹ „רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף” – שרעב וצמאון הגוף לדבר מאכל או משקה נובעים מזה ש„נפשם בהם תתעטף”, היינו, שהנפש רוצה לברר את ניצוצי הקדושה שבמאכל ובמשקה אלו (כיון שניצוצות אלו שייכים לאדם זה, „שהוא דוקא) צריך לתקן“).

296 ופירוש הדברים, שאע"פ שהאדם מרגיש רק ברעבונו הטבעי למאכל הבא מצד הגוף, הרי באמת זהו ה„רעב” של נשמתו לניצוצי הקדושה שבמאכל השייכים אליו.

ועל-דרך-זה בעניננו: בקשת אדם מישראל בר"ה בתחנונים כו' שהקב"ה יתן לו את צרכיו הגשמיים והרוחניים, אע"פ שבחיצונות היא מצד זה שנוגעים לו עניני בני חיי ומזוני ועניני מציאותו, מכל מקום, האמת והפנימיות דשפיכת הנפש הן – „רעב” הנשמה למלא את הכוונה העליונה לעשות את הדברים הגשמיים הללו לדירה לו יתברך.

ואדרבה: הא גופא שאנו רואים, שבני ישראל מתעוררים מעומק לבבם באמירת „ונתנה תוקף כו' מי ינוח כו'” יותר מאשר באמירת „מלוך על העולם

הרי מובן, שבקשת צרכיו זו (כדי למלא את הכוונה העליונה) נובעת מהביטול דעצם הנשמה, המתגלה בעבודה ד„תמליכוני עליכם”.

ז. אך לכאורה יש מקום לשאול: ענין בקשת צרכיו בר"ה קבעו חז"ל בנוסח התפלה עבור כל אחד מישראל, בכל מעמד ומצב שבו ימצא – והרי ידע איניש בנפשיה, שבקשתו את צרכיו הגשמיים (והרוחניים) אינה רק כדי שתתמלא הכוונה העליונה, אלא (על-כל-פנים – גם) מפני שהוא נתון ב„מיצר” כפשוטו, ורצונו שהקב"ה ימלא את צרכיו (של האדם) „מידו המלאה כו' והרחבה”. ואדרבה: זהו עיקר ענינה של מצוה זו, וכמפורש בברכות התפלה, וזהו תוכן מעלתה וחיודשה של תפלה³⁶ – שיתרפא החולה וירד הגשם כו'.

ובשלמא אילו היה נדרש ממנו שבתפלת ר"ה לא יחשוב כלל אודות צרכיו הגשמיים, כי אם שכל עבודתו תהא אך ורק בענין „תמליכוני עליכם” – לפעול בעצמו קבלת עול מלכותו יתברך – לא היה מקום לקושיא,

דכיון שזהו הזמן של „קירוב המאור אל הניצוץ”³⁷, מסוגל כל אחד מישראל להתעורר בהזזה עצמית להתקרב אל הקב"ה, וממילא – לשכוח את צרכיו האישיים, ושיהיה רצונו רק להיות ביחד עם ה„מלך”.

אבל, היאך נדרש מכל אחד מישראל, שיהיו בו שני הקצוות גם יחד: שיחשוב

(38) כתר שם טוב סי' קצד (כה, ג). וראה מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר (נעתק תוכנו בלקו"ש ח"א ע' 177).

(39) תהלים קז, ה.

(36) ראה תניא קו"א ד"ה להבין מ"ש בפע"ח. וראה רמב"ם הל' תפלה פ"א ה"ב.

(37) דרך חיים יג, ריש ע"ד. כא, סע"ב. צא.

א. קונטרס העבודה ספ"ה.

זו היא מצב של „שכרות” דרצונותיה (שטובים הם, אבל הם לשם עצמה – „ונתתה לאמתך”⁴⁴), היינו, שרצונה חזק כל-כך, עד שאין היא שמה על לב למקום המצאה, שהיא עומדת „לפני ה”.

ועל זה השיבה חנה „ואשפוך את נפשי לפני ה”’: לא זו בלבד שתפלתה ל„זרע אנשים” אינה ענין של „שכרות” ח”ו ברצונותיה שלה, כי אם אדרבה – זוהי השתפכות של פנימיות הנפש – דוהו דוקא המתאים והשייך למצב העמידה „לפני ה”’, וכמש”נ⁴⁵, „בקשו פני (מפני ש)את פניך ה’ אבקש”⁴⁶ – שאין לה רצון משלה כלל, וכל מציאותה היא היותה „חבוקה ודבוקה בך”.

ובזה יובן גם מה שבבקשתה נדרה מיד, שאם יתקיים „ונתתה לאמתך זרע אנשים”, אזי „ונתתיו לה” כל ימי חייו⁴²: כל ימי חייו (לא יהיו חיים

כולו בכבודך” כו’ – הרי זו הוכחה, שכן הוא גם באמיתת הענין.

דאע”פ שהטעם הגלוי לכך הוא, שבהיות האדם נשמה בגוף, הרי עניני עולם הזה קרובים אליו ונוגעים ללבו יותר מענינים רוחניים – הנה הטעם הפנימי בדבר הוא, שכוונת עצמותו יתברך היא דוקא בדירה בתחתונים (כנ”ל ס”ו), וממילא הדבר נוגע ומעורר גם את איש ישראל בעצמיות הנפש שלו;

ולכן מתעורר הוא וכו’ בבקשות אלו דוקא, דבפנימיות הענין זו היא ההזזה העצמית דעצם הנשמה למלא את הכוונה העליונה – לעשות את העולם לדירה לו יתברך.

ט. ויש לומר שזהו גם הטעם (בעבודת ה’) למה שקבעו לומר את ההפטרה דתפלת חנה בר”ה, ונכללו בה גם דברי עלי הכהן „עד מתי תשתכרין גו”:

טענת עלי היתה, שבעת עמידת האדם „לפני ה”’ – „לפני קדש הקדשים”⁴⁰ – אין צריך שיהיה נוגע לו מאומה מלבד המצאו „לפני ה”’⁴¹; אין מקום כלל שיהיה האדם שקוע באותה שעה בבקשות לענינים גשמיים, ואפילו לא בבקשה כמו „ונתתה לאמתך זרע אנשים”⁴², ועל אחת כמה וכמה שלא באופן ד„הרבתה להתפלל”⁴³; הנהגה

(40) רלב”ג ש”א שם, יב.

(41) להעיר מתורת הבעש”ט (כש”ט סצ”ז)

עה”פ (תהלים קב, א) „תפלה לעני גו’ ולפני ה’ ישפוך שיחו”.

(42) ש”א שם, יא.

(43) להעיר מתפלת כה”ג בהיכל ביהוהכ”פ

(יומא נג, ב) – שהיתה „תפלה קצרה” (שם נב, ב במשנה).

(44) ומ”ש (שם, יג) „רק שפתי נעות וקולה לא ישמע” – י”ל שאין זה ההוכחה שהיא שכורה כ”א: א) זה מורה על גודל השכרות שלה (בהתפלה על עניני עוה”ז), עד שרק שפתי נעות גו’. ב) כן צ”ל – כדאיתא בברכות (לא, סע”א).

(45) תהלים כז, ח. לקו”ת נצבים מד, ב”ג. ש”ש סו, ג ואילך.

(46) ויש לומר, דזה שעלי לא הרגיש בזה, הוא מפני שענינו של כהן (ולוי) הוא להבדל מדרכי העולם ולעמוד לשרת לפני ה’ (רמב”ם הל’ שמיטה ויובל בסופן) [ובפרט להדיעה שעלי ה’ כה”ג (מדרש שמואל (שוח”ט) ספ”א. רד”ק ורלב”ג ש”א שם, ט) – שיושב במקדש כל היום (רמב”ם הל’ כלי המקדש פ”ה ה”ז)] – ולכן מצד בחי’ זו, שאילת צרכיו ולעמוד לפני ה’ הם מצבים הפכים.

ואעפ"כ, עליו לבקש על ענינים אלו, דאדרבה – זה גופא מביא ומעורר את מענה חנה, שכל אחד מישראל, אפילו מי שלעת-עתה מחשבותיו נתונות להצטרכויותיו עבור עצמו, הרי פנימיות בקשתו היא – ענין של „ואשפוך את נפשי לפני ה'“, השתפכות דפנימיות הנפש, אשר היא „חבוקה ודבוקה בך“ – היא ועצמותו יתברך כולא חד.

וכשם שבמענה חנה נסתתמה לגמרי טענת עלי, עד אשר, אדרבה, הסכים עמה – ואף נתן לה ברכתו (והבטחתו) בזה: „ואלקי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו“⁴⁸ – כן ממלא הקב"ה את בקשתו של כל אחד מישראל לשנה טובה ומתוקה, כפשוטה – בטוב הנראה והנגלה, בבני חיי ומזוני (ובכולם) רוויחי.

(משיחת יום ב' דר"ה תשל"ו)

48) שם, יז.

פרטיים, אלא) יהיו מסורים ונתונים לקב"ה, כיון שבקשתה ל„זרע אנשים“ אינה לשם עצמה, כי אם רק לצורך גבוה⁴⁷ המורגש בנפשה פנימה.

י. ומזה ישנה לכל אחד מישראל הוראה בעבודתו יתברך בתפלתו בראש השנה:

אין די בכך שפנימיותו של אדם מישראל היא כדבעי, אלא הכרח הוא שהפנימיות תבוא גם לידי גילוי. ולכן, כאשר עומד אדם מישראל בר"ה לבקש על צרכיו הגשמיים, או אפילו הרוחניים – ישנה בחינת „עלי הכהן“ שבנפשו, הטוענת אליו: „עד מתי תשתכרין!“ מה לך להרהר בעניני עולם הזה ובצרכיך שלך עתה, בזמן זה דהכתרת המלך!

47) כמודגש גם בבקשתה גופא – „זרע אנשים“, ופי' חז"ל (יל"ש עה"פ) „אנשים חכמים ונבונים וגדולים וצדיקים אמרה (חנה) . . שהם לשמו של הקב"ה“.

